

Europos Sąjungos
Taryba

**Briuselis 2018 m. birželio 19 d.
(OR. en)**

9702/18

**Tarpinstitucinė byla:
2018/0156 (NLE)**

**AVIATION 83
RELEX 508
CHINE 8**

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Europos Sąjungos ir Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės Susitarimas
dėl civilinės aviacijos saugos

EUROPOS SĄJUNGOS IR
KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
SUSITARIMAS
DĖL CIVILINĖS AVIACIJOS SAUGOS

EUROPOS SĄJUNGA

ir

KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

toliau kartu vadinamos Šalimis,

PRIPAŽINDAMOS, kad daugiašalio civilinės aviacijos gaminių projektavimo, gamybos ir apyvartos tendencija vis stiprėja,

NORĖDAMOS gerinti civilinės aviacijos saugos ir aplinkos apsaugos kokybę bei suderinamumą, taip pat palengvinti civilinės aviacijos gaminių apyvartą,

NORĖDAMOS plėsti bendradarbiavimą ir didinti veiksmingumą su civilinės aviacijos sauga susijusiose srityse,

MANYDAMOS, kad jų bendradarbiavimas gali paskatinti tarptautinį standartų ir procesų derinimą,

MANYDAMOS, kad galima sumažinti ekonominę naštą, tenkančią aviacijos pramonei dėl perteklinių techninių patikrinimų, vertinimų ir bandymų,

PRIPAŽINDAMOS, kad atitikties išvadų ir pažymėjimų abipusis pripažinimas turi suteikti atitikties taikytiniams techniniams reglamentams ar standartams garantiją, lygiavertę kitos Susitarimo šalies taikomų procedūrų pagrindu suteikiamoms garantijoms,

PRIPAŽINDAMOS, kad tokio pobūdžio abipusis pripažinimas reikalauja nuolatinio pasitikėjimo kitos Susitarimo šalies atitikties išvadų rengimo tvarkos visose srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas, patikimumu,

PRIPAŽINDAMOS Šalių norą bendradarbiauti, reglamentuojant civilinės aviacijos saugos, aplinkosauginių bandymų ir pažymėjimų klausimus, remiantis nuolatiniu bendravimu ir savitarpio pasitikėjimu,

PRIPAŽINDAMOS atitinkamus Šalių įsipareigojimus dvišalių, regioninių ir daugiašalių susitarimų, susijusių su civilinės aviacijos sauga ir aplinkosauginiu suderinamumu, pagrindu,

SUSITARĖ:

1 STRAIPSNIS

Tikslai

Šio Susitarimo tikslai:

- a) užtikrinti vienos ar kitos susitarimo šalies kompetentingų institucijų parengtų atitikties išvadų ir išduotų pažymėjimų abipusį pripažinimą, kaip numatyta šio Susitarimo prieduose;
- b) sudaryti palankesnes sąlygas plisti daugiašališkumui civilinės aviacijos pramonėje;
- c) sudaryti palankesnes sąlygas ir skatinti laisvą civilinės aviacijos gaminių ir paslaugų apyvartą;
- d) skatinti bendradarbiavimą, siekiant užtikrinti aukšto lygio civilinės aviacijos saugą ir aplinkosauginį suderinamumą.

2 STRAIPSNIS

Apibrėžtys

Šiame Susitarime vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) patvirtintoji organizacija – juridinis asmuo, gavęs vienos ar kitos Susitarimo šalies kompetentingos institucijos patvirtinimą naudotis teisėmis, susijusiomis su šio Susitarimo taikymo sričiai priskirtu dalyku;
- b) pažymėjimas – patvirtinimas, licencija ar kitas dokumentas, kurį išduodant, pripažįstama, kad civilinės aviacijos gaminys atitinka, o organizacija arba asmuo laikosi taikytinų, atitinkamuose Susitarimo šalies teisės aktuose nustatytų reikalavimų;
- c) civilinės aviacijos gaminys – civilinis orlaivis, orlaivio variklis arba oro sraigtas arba surenkamasis mazgas, prietaisas ar dalis, įmontuoti ar skirti įmontuoti;
- d) kompetentinga institucija – šiam Susitarimui įgyvendinti vienos ar kitos Susitarimo šalies paskirta vyriausybės įstaiga ar subjektas, kuris (-i) naudojasi juridine teise vertinti Susitarimo šalies jurisdikcijai priklausančių civilinės aviacijos gaminių, paslaugų, (orlaivių) eksploatavimo ar pažymėjimų atitiktį ir stebėti jų naudojimą (eksploatavimą), taip pat gali imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų, kad užtikrintų tų civilinės aviacijos gaminių, paslaugų, (orlaivių) eksploatavimo ar pažymėjimų atitiktį tos Susitarimo šalies jurisdikcijoje taikomiems teisiniams reikalavimams;

- e) paskirtasis atstovas – juridinis ar fizinis asmuo, teisės aktais įgaliotas atlikti atitikties vertinimą ir rengti išvadas Kinijos civilinės aviacijos administracijos vardu;
- f) stebėseną – kompetentingos institucijos atliekama periodinė priežiūra nuolatinei atitikčiai taikomiems standartams nustatyti;
- g) techninis atstovas – Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės – Kinijos civilinės aviacijos administracija (KCAA), o Europos Sąjungos – Europos aviacijos saugos agentūra (EASA).

3 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

1. Bendradarbiavimas pagal šį Susitarimą apima šias sritis:
 - a) tinkamumo skraidyti pažymėjimus ir civilinės aviacijos gaminių stebėseną;
 - b) civilinės aviacijos gaminių aplinkosauginius bandymus ir pažymėjimus;
 - c) projektavimo ir gamybos organizacijų sertifikavimą bei stebėseną;

- d) techninės priežiūros organizacijų sertifikavimą ir stebėseną;
- e) personalo licencijavimą ir mokymą;
- f) orlaivių eksploatavimą;
- g) oro eismo paslaugas ir oro eismo valdymą; ir
- h) kitas sritis, kurioms taikomi 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje pasirašytos Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos priedai.

2. Šalys parengia su šio Susitarimo taikymo sritimi susijusius priedus ir atitinkamas įgyvendinimo procedūras (prireikus ir pereinamojo laikotarpio susitarimus), kuriuose apibūdinamos atitikties išvadų ir pažymėjimų abipusio pripažinimo sąlygos ir metodai, kuomet jos sutaria, kad jų atitinkami civilinės aviacijos standartai, taisyklės, praktika, procedūros ir sistemos yra lygiaverčiai ar suderinti tiek, kad vienos Susitarimo šalies kitos vardu išduotus pažymėjimus ir parengtas atitikties sutarties standartams išvadas būtų galima pripažinti. Techniniai Šalių civilinės aviacijos sistemų skirtumai aptariami prieduose.

4 STRAIPSNIS

Bendrieji įsipareigojimai

1. Kiekviena Susitarimo šalis pripažįsta kitos Susitarimo šalies kompetentingų institucijų parengtas atitikties išvadas ir išduotus pažymėjimus Susitarimo prieduose (taip pat prireikus pereinamojo laikotarpio susitarimuose), kurie yra neatskiriama jo dalis, nustatytais sąlygomis.
2. Neturi būti laikoma, kad šis Susitarimas apima Susitarimo šalių standartų arba techninių reglamentų pripažinimą ar abipusį pripažinimą, išskyrus Susitarimo prieduose nurodytus atvejus.
3. Paskirtųjų atstovų ar patvirtintųjų organizacijų, kurioms vienos ar kitos Susitarimo šalies galiojančiais teisės aktais leidžiama pateikti tokio paties pobūdžio išvadas, kaip ir kompetentingai institucijai, pateiktos išvados šio Susitarimo tikslais turi tokią pačią galią, kaip ir pačios kompetentingos institucijos išvados.
4. Šalys užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos išliks pajėgios ir vykdys pagal šį Susitarimą, įskaitant jo priedus, joms tenkančius įsipareigojimus.
5. Siekiant užtikrinti kiekvienos Susitarimo šalių nuolatinį pasitikėjimą kitos Susitarimo šalies atitikties išvadų rengimo tvarka, kiekvienas techninis atstovas gali dalyvauti kito techninio atstovo vidaus kokybės užtikrinimo veikloje, laikantis Susitarimo prieduose nustatytų procedūrų.

5 STRAIPSNIS

Reglamentavimo kompetencijos išsaugojimas ir apsaugos priemonės

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma apribojančia Susitarimo šalies kompetencijos:
 - a) savo teisinėmis, reguliavimo ir administracinėmis priemonėmis, taip pat kitais būdais nustatyti, jos manymu, tinkamą saugai ir aplinkai apsaugos lygį, atsižvelgiant į rizikas, susijusias su šio Susitarimo taikymo sritimi;
 - b) imtis visų tinkamų ir skubių priemonių, jei tik iškyla pagrįstas pavojus, kad į šio Susitarimo taikymo sritį patenkantis gaminys, paslauga ar bet kokia veikla galėtų:
 - i) kelti pavojų asmenų sveikatai ar saugai arba aplinkai;
 - ii) neatitikti tos Susitarimo šalies taikomų teisinių, reguliavimo ar administracinių priemonių; arba
 - iii) kitaip neatitikti kokio kito reikalavimo, taikytino šio Susitarimo priedo taikymo srityje.

2. Kai kuri nors Susitarimo šalių imasi priemonių pagal šio straipsnio 1 dalį, ji per 15 dienų po to, kai imasi tokių priemonių, raštu praneša apie tai kitai Susitarimo šaliai ir nurodo priežastis.
3. Priemonių, kurių imamasi pagal šį straipsnį, nė viena Šalis neturi laikyti šio Susitarimo nuostatų pažeidimu arba neturi jų taip aiškinti.

6 STRAIPSNIS

Bendravimas

1. Pasirašydamos šį Susitarimą Susitarimo šalys praneša viena kitai apie šio Susitarimo įgyvendinimui paskirtus kontaktinius asmenis.
2. Visas su šio Susitarimo įgyvendinimu susijęs bendravimas tarp Susitarimo šalių ir/ar kompetentingų institucijų vyksta anglų kalba.
3. Kiekviena Susitarimo šalis nurodo kitai Susitarimo šaliai savo kompetentingą instituciją ar institucijas.

7 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas reglamentavimo srityje, savitarpio pagalba ir skaidrumas

1. Kiekviena Susitarimo šalis užtikrina, kad kita Susitarimo šalis būtų informuojama apie visus susijusius Susitarimo šalies įstatymus, reglamentus, standartus bei reikalavimus ir apie jos pažymėjimų išdavimo sistemą.
2. Šalys viena kitai praneša apie savo siūlomus svarbius susijusių Susitarimo šalies įstatymų, reglamentų, standartų bei reikalavimų ir pažymėjimų išdavimo sistemų pakeitimus, jei šie pakeitimai gali paveikti šį Susitarimą. Kiek praktiškai įmanoma, Šalys suteikia viena kitai galimybę teikti pastabas dėl tokių pakeitimų ir į tokias pastabas deramai atsižvelgia.
3. Techniniai atstovai gali parengti procedūras, susijusias su į Susitarimo taikymo sritį patenkančiu bendradarbiavimu reglamentavimo srityje.
4. Tai atvejais, kai tiriamos ir sprendžiamos saugos problemos, viena Susitarimo šalis gali leisti kitai Susitarimo šaliai stebėtojo teisėmis dalyvauti atitinkamame priėmimo tvarka vykdomoje priežiūros veikloje.
5. Kiekvienos Susitarimo šalies kompetentingos institucijos padeda kitos Susitarimo šalies kompetentingoms institucijoms vykdyti priežiūrą ir atlikti patikrinimus, siekiant sudaryti sąlygas netrukdomoms patekti į jų jurisdikcijai priklausančių reguliuojamų subjektų patalpas.

8 STRAIPSNIS

Keitimasis informacija saugos klausimais

Nedarant poveikio 10 straipsnio nuostatomis ir laikantis taikytinų teisės aktų, Susitarimo šalys susitaria:

- a) paprašytos viena kitai laiku pateikti jų techniniams atstovams prieinamą informaciją apie avarijas arba rimtus incidentus ar įvykius, susijusius su į šio Susitarimo priedų taikymo sritį patenkančiais gaminiais, paslaugomis ar veikla; ir
- b) techninių atstovų parengtų procedūrų pagrindu nustatyta tvarka keistis kita su saugos klausimais susijusia informacija.

9 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas vykdymo užtikrinimo srityje

Šalys susitaria, gavus prašymą ir turint reikiamus išteklius, laikantis galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, per savo techninius atstovus arba kompetentingas institucijas abipusiai bendradarbiauti ir teikti pagalbą, atliekant į šio Susitarimo taikymo sritį patenkančius tyrimus ar vykdymo užtikrinimo procedūras. Be to, kiekviena Susitarimo šalis nedelsdama praneša kitai Susitarimo šaliai apie visus su bendrais interesais susijusius tyrimus.

10 STRAIPSNIS

Nuosavybės teise priklausančių duomenų ir informacijos konfidencialumas ir apsauga

1. Kiekviena Susitarimo šalis, atsižvelgdama į visus savo pagal įstatymus privalomus apribojimus, sutinka išlaikyti iš kitos Susitarimo šalies šio Susitarimo pagrindu gautų duomenų ir informacijos konfidencialumą.
2. Visų pirma, Šalys pagal atitinkamus savo teisės aktus nei atskleidžia trečiajai šaliai, įskaitant visuomenę, nei leidžia kompetentingai institucijai atskleisti trečiajai šaliai, įskaitant visuomenę, duomenis ir informaciją, kurią viena iš kitos gavo šio Susitarimo pagrindu, jei tokia informacija yra komercinės paslaptys, intelektinė nuosavybė, konfidenciali komercinė ar finansinė informacija, nuosavybės teise priklausančys duomenys arba su vykstančiu tyrimu susijusi informacija. Šiuo tikslu tokie duomenys ir informacija laikomi konfidencialiais, nuosavybės teise priklausančiais arba komercine paslaptimi, ir atitinkamais atvejais toks jų pobūdis aiškiai nurodomas.
3. Susitarimo šalis ar kompetentinga institucija, teikdama duomenis ir informaciją kitai Susitarimo šaliai ar kitos Susitarimo šalies kompetentingai institucijai, gali nurodyti duomenų ir informacijos dalis, kurias laiko neatskleistinomis.
4. Jeigu kuri nors Susitarimo šalis nesutinka su kitos Susitarimo šalies sprendimu laikyti pateiktus duomenis ir informaciją konfidencialia, nuosavybės teise priklausančiais duomenimis arba komercine paslaptimi, su tokiu sprendimu nesutinkanti Susitarimo šalis 15 straipsnio nuostatų pagrindu paprašo konsultacijų su kita Susitarimo šalimi išspręsti šiam klausimui.

5. Kiekviena Susitarimo šalis imasi visų pagrįstų atsargumo priemonių, būtinų pagal šį Susitarimą gautiems duomenims ir informacijai apsaugoti nuo neteisėto atskleidimo.
6. Susitarimo šalis, pagal Susitarimą iš kitos Susitarimo šalies gaunanti duomenis ir informaciją, dėl tokio duomenų ir informacijos perdavimo neįgyja jokių nuosavybės teisių į intelektinę ar pramoninę nuosavybę.

11 STRAIPSNIS

Šalių Jungtinis komitetas

1. Įsteigiamas Jungtinis komitetas, kurį sudaro abiejų Šalių atstovai. Jungtinis komitetas yra atsakingas už veiksmingą šio Susitarimo veikimą ir reguliariai renkasi įvertinti šio Susitarimo įgyvendinimo veiksmingumą.
2. Jungtinis komitetas gali nagrinėti visus klausimus, susijusius su šio Susitarimo veikimu ir įgyvendinimu. Visų pirma, jam pavedama:
 - a) spręsti visus klausimus, susijusius su šio Susitarimo, įskaitant jo priedus, taikymu ir įgyvendinimu;
 - b) svarstyti, kaip veiksmingiau taikyti šį Susitarimą, ir tam tikrais atvejais Susitarimo šalims teikti rekomendacijas dėl šio Susitarimo pakeitimų pagal 17 straipsnį;

- c) tvirtinti priedų pakeitimus;
 - d) koordinuoti naujų priedų rengimą ir tvirtinimą pagal 17 straipsnį; ir
 - e) prireikus patvirtinti darbo tvarką, apimančią bendradarbiavimą reglamentavimo srityje ir skaidrumo aspektus, visų 3 straipsnyje minimų veiklų atžvilgiu.
3. Jungtinis komitetas parengia ir patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

12 STRAIPSNIS

Išlaidų susigrąžinimas

Kiekviena Susitarimo šalis stengiasi užtikrinti, kad bet kokie mokesčiai ar rinkliavos, kuriuos jos techninis atstovas taiko juridiniam ar fiziniam asmeniui, kurio veikla reguliuojama šiuo Susitarimu, būtų teisingi, pagrįsti ir proporcingi teikiamoms paslaugoms ir nesudarytų kliūčių prekybai.

13 STRAIPSNIS

Kiti susitarimai

1. Nebent šio Susitarimo prieduose būtų nurodyta kitaip, Susitarimo šalies susitarimuose, sudarytuose su trečiąja šalimi, kuri nėra šio Susitarimo šalimi, šio Susitarimo pagrindu nustatyti įpareigojimai negalioja ir neveikia kitos Susitarimo šalies.
2. Šiam Susitarimui įsigaliojus, jis pakeičia visus Kinijos Liaudies Respublikos ir Europos Sąjungos valstybių narių dvišalius aviacijos saugos susitarimus, susijusius su bet kuria šio Susitarimo taikymo sritimi, kurias susitariama įgyvendinti, priimant konkrečias priemones pagal 3 straipsnio nuostatas.
3. Šiam Susitarimui įsigaliojus, techniniai atstovai imasi reikiamų priemonių, kad iš dalies pakeistų arba prireikus nutrauktų ankstesnius tarpusavio susitarimus.
4. Pagal šio straipsnio 2 dalį Susitarimas neturi poveikio Šalių teisėms ir pareigoms pagal kurį nors kitą tarptautinį susitarimą.

14 STRAIPSNIS

Taikymas

1. Susitarimas taikomas Kinijos Liaudies Respublikos civilinės aviacijos reguliavimo sistemai ir Europos Sąjungos civilinės aviacijos reguliavimo sistemai.
2. Siekdamos bendro tikslo kuo labiau padidinti šio Susitarimo teikiamą naudą, Šalys gali nuspręsti išplėsti jo taikymą, įtraukiant trečiąsias valstybes. Tuo tikslu pagal 11 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas prireikus apsvarsto sąlygas ir procedūras, įskaitant visus reikiamus šio Susitarimo pakeitimus, kurių reikėtų trečiųjų valstybių prisijungimui prie šio Susitarimo.

15 STRAIPSNIS

Konsultacijos ir ginčų sprendimas

1. Visus tarpusavio nesutarimus dėl bendradarbiavimo, vykdomo pagal Susitarimą, Šalys stengiasi išspręsti žemiausiu galimu techniniu lygmeniu, rengdamos konsultacijas pagal šio Susitarimo priedų nuostatas.

2. Jeigu išspręsti nesutarimų šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka nepavyksta, techninis atstovas gali perduoti svarstyti tokį nesutarimą pagal 11 straipsnį įsteigiam Jungtiniam komitetui, kuris dėl minėto nesutarimo rengia konsultacijas.

3. Nepaisydama šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų, kiekviena Susitarimo šalis gali paprašyti surengti konsultacijas su kita Susitarimo šalimi bet kuriuo su šiuo Susitarimu susijusiu klausimu. Kita Susitarimo šalis pradeda konsultacijas Šalių suderintu laiku per 45 dienas.

16 STRAIPSNIS

Abipusio pripažinimo įsipareigojimų sustabdymas

1. Susitarimo šalis gali sustabdyti visus arba dalį privalomų šio Susitarimo priede nurodytų pripažinimo įsipareigojimų, jeigu kita Susitarimo šalis nevykdo šiame Susitarime, įskaitant jo priedus, nurodytų savo įsipareigojimų.

2. Prieš sustabdydama savo pripažinimo įsipareigojimus, Susitarimo šalis paprašo surengti konsultacijas pagal 15 straipsnį. Jei nesutarimai, susiję su bet kuriuo priedu, per konsultacijas neišsprendžiami, bet kuri Susitarimo šalis gali pranešti kitai Susitarimo šaliai apie savo ketinimą sustabdyti atitikties išvadų ir pažymėjimų pripažinimą pagal priedą, dėl kurio kilo nesutarimas. Toks pranešimas teikiamas raštu, nurodant sustabdymo priežastis.

3. Toks sustabdymas įsigalioja praėjus 30 dienų nuo pranešimo dienos, jeigu iki šio laikotarpio pabaigos Susitarimo šalis, inicijavusi sustabdymą, kitai Susitarimo šaliai raštu nepraneša, kad atsiima pranešimą. Toks sustabdymas neturi poveikio iki sustabdymo įsigaliojimo dienos Šalies kompetentingos institucijos parengtų atitikties išvadų ir išduotų pažymėjimų galiojimui. Bet koks toks įsigaliojęs laikinas sustabdymas gali būti nedelsiant panaikintas, Šalims šiuo tikslu pasikeitus pranešimais raštu.

17 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas, nutraukimas ir pakeitimai

1. Šis Susitarimas, įskaitant jo priedus, įsigalioja pirmąją antro mėnesio dieną nuo tos dienos, kurią Šalys pasikeitė diplomatinėmis notomis, patvirtindamos, kad įvykdė atitinkamas procedūras, būtinas šio Susitarimo įsigaliojimui.
2. Šis Susitarimas, įskaitant jo priedus, yra privalomas abejoms Šalims ir galioja tol, kol kuri nors iš Susitarimo šalių jį nutrauks.
3. Susitarimo šalis gali nutraukti šį Susitarimą bet kuriuo metu, apie tai kitai Susitarimo šaliai raštu pranešusi prieš šešis mėnesius, nebent toks pranešimas apie Susitarimo nutraukimą Susitarimo šalių abipusiu sutarimu iki šio laikotarpio pabaigos būtų atšauktas.

4. Po pranešimo apie viso šio Susitarimo ar jo priedų nutraukimą Šalys toliau vykdo savo įsipareigojimus pagal šį Susitarimą ar jo priedus iki nutraukimo įsigaliojimo dienos.
5. Šio Susitarimo nutraukimas neturi jokio poveikio pažymėjimų, kuriuos Šalys išdavė Susitarime, įskaitant jo priedus, nustatytomis sąlygomis, galiojimui.
6. Šalys gali iš dalies pakeisti šį Susitarimą abipusiu rašytiniu susitarimu. Šio Susitarimo pakeitimai įsigalioja vienos Susitarimo šalies paskutinio rašytinio pranešimo kitai Susitarimo šaliai, kuriame ji praneša, kad įvykdė visas šio Susitarimo įsigaliojimui būtinas savo vidaus procedūras, dieną. Priedų pakeitimai įsigalioja pagal 11 straipsnį sudaryto Jungtinio komiteto sprendimu.
7. Kai Susitarimo šalis siekia iš dalies pakeisti šį Susitarimą, pašalindama ar pridėdama vieną ar kelis priedus ir išlaikydama kitus priedus, Šalys siekia pakeisti šį Susitarimą bendru sutarimu šiame straipsnyje nustatyta tvarka. Nepasiekus bendro sutarimo išlaikyti kitus priedus, šis Susitarimas nustoja galioti praėjus šešiems mėnesiams nuo pranešimo dienos, nebent Šalių susitarta kitaip.
8. Visi atskiri priedai, parengti po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, laikantis 3 straipsnio nuostatų, įsigalioja pagal 11 straipsnį įsteigto Jungtinio komiteto sprendimu.

TAI PATVIRTINDAMI toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą,

Sudarytas dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir kinų kalbomis; kiekvienas tekstas yra autentiškas. Skirtingo aiškinimo atveju redakcija anglų kalba turi viršenybę.

EUROPOS SĄJUNGOS VARDU

KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS VARDU

TINKAMUMO SKRAIDYTI IR APLINKOSAUGINIS CERTIFIKAVIMAS

1. TAIKYMO SRITIS

- 1.1. Šis priedas taikomas: 1) atitikties išvadų, pažymėjimų ir dokumentų abipusiam pripažinimui; ir 2) techninei pagalbai, susijusiai su:
- a) civilinės aviacijos gaminių (toliau – gaminiai) tinkamumu skraidyti (naudoti) ir nuolatiniu tinkamumu skraidyti (naudoti),
 - b) projektavimo ir gamybos organizacijomis; ir
 - c) triukšmu, degalų išleidimu ir išmetamosiomis dujomis, įskaitant, kai tinkama, išmetamą anglies dioksidą.
- 1.2. Šis priedas atskirai netaikomas naudotiems ar rekonstruotiems varikliams, oro sraigtams, dalims ir prietaisams. Šis priedas taikomas naudotiems orlaiviams.
- 1.3. Šis priedas netaikomas pagal Kinijos Liaudies Respublikos tinkamumo skraidyti priežiūros sistemą išduodamiems dalių gamintojo patvirtinimams.

2. APIBRĖŽTYS

2.1. Šiame priede vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) orlaivių vertinimo ataskaita – pagal formos CCAR-21-R4 15 skyrių Orlaivių vertinimo grupės parengta ataskaita. Orlaivių vertinimo ataskaita nėra tiesiogiai susijusi su KCAA tipo pažymėjimu ar tipo pažymėjimo patvirtinimu, tačiau ji svarstoma KCAA sistemai priklausančioje Orlaivių vertinimo grupėje, siekiant išsamiau aptarti konkretaus tipo orlaivių eksploatavimo aspektus, už kuriuos atsakingas atitinkamo tipo pažymėjimo turėtojas;
- b) tinkamumo naudoti patvirtinimo žymuo – asmens ar organizacijos, kurių reguliavimo priežiūrą vykdo eksportuojančioji šalis, deklaracija, liudijanti, kad naujas civilinės aviacijos gaminys, išskyrus sukomplektuotą orlaivį, atitinka patvirtintą projektą ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Tinkamumo naudoti patvirtinimo žymenimis laikomos KCAA AAC-038 forma ir EASA 1 forma;
- c) sertifikavimo institucija – institucija, kuri, veikdama kaip su gaminiu susijusius projektavimo valstybės įsipareigojimus vykdanti institucija, išdavė projekto pažymėjimą;
- d) Tipo konstrukcijos pakeitimai skirstomi į neesminius ir esminius. Neesminis pakeitimas – masei, centruotei, konstrukciniam stiprumui, patikimumui, eksploatacinėms charakteristikoms, triukšmui, degalų išleidimui, variklio išmetamų dujų kiekiui arba kitoms gaminio tinkamumą naudoti veikiančioms charakteristikoms didesnio poveikio neturintis pakeitimas. Visi kiti pakeitimai yra esminiai;

- e) projekto pažymėjimas – Susitarimo šalies suteikiamas tam tikras pripažinimas, kad civilinės aviacijos gaminio projektas arba jo pakeitimas atitinka tinkamumo skraidyti (naudoti) standartus ir, kai taikytina, aplinkos apsaugos reikalavimus, visų pirma, susijusius su triukšmu, degalų išleidimu ar išmetamomis dujomis, nustatytus Susitarimo šalyje galiojančiuose teisės aktuose;
- f) su projektu susiję eksploatavimo reikalavimai – eksploatavimo, taip pat aplinkos apsaugos reikalavimai, darantys poveikį gaminio projektinėms charakteristikoms arba projektiniams duomenims, susijusiems su gaminio eksploatavimu ar technine priežiūra, dėl kurių gaminys gali būti naudojamas tam tikros rūšies reikmėms;
- g) eksportas – procesas, kurio metu civilinės aviacijos gaminys iš vienos reguliavimo sistemos išleidžiamas į kitą;
- h) eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimas – eksportuojančiosios šalies parengta eksporto deklaracija arba, naudotų orlaivių atveju, registravimo valstybės, iš kurios gaminys eksportuojamas, kompetentingos institucijos parengta eksporto deklaracija, liudijanti, kad sukomplektuotas orlaivis atitinka tinkamumo skraidyti ir aplinkos apsaugos reikalavimus, apie kuriuos pranešė importuojančioji šalis;
- i) eksportuojančioji šalis – Susitarimo šalis, iš kurios gamybos priežiūros sistemos eksportuojamas civilinės aviacijos gaminys;

- j) importas – procesas, kurio metu eksportuotas civilinės aviacijos gaminys patenka į reguliavimo sistemą;
- k) importuojančioji šalis – Susitarimo šalis, į kurią civilinės aviacijos gaminys importuojamas;
- l) projekto pakeitimų patvirtinimas – Kinijos civilinės aviacijos administracijos išduotas projekto pažymėjimas, kuriuo patvirtinami kitos organizacijos ar asmens nei tipo projekto patvirtinimo turėtojas padaryti neesminiai patvirtinto tipo projekto pakeitimai;
- m) tinkamumo naudoti duomenys – duomenų rinkinys, kurį orlaivių gamintojai turi parengti ir kuris turi būti patvirtintas pagal Reglamento (ES) Nr. 748/2012 EASA 21.A.15 dalies d punktą. Tinkamumo naudoti duomenys tvirtinami kartu su Europos Sąjungos techninio atstovo išduotu tipo pažymėjimu; jais grindžiami konkretaus tipo orlaivių eksploatavimo aspektai, už kuriuos atsakingas tipo pažymėjimo turėtojas;
- n) gamybos pažymėjimas – pažymėjimas, kurį Susitarimo šalis išduoda toje Susitarimo šalyje galiojančių gamybos srities aktų besilaikančiai organizacijai;
- o) patvirtinimo institucija – techninis atstovas, kuris automatiškai priima arba patvirtina, kaip nurodyta šiame priede, sertifikavimo institucijos išduotą pažymėjimą.

3. SERTIFIKAVIMO PRIEŽIŪROS VALDYBA

3.1. Sertifikavimo priežiūros valdybos steigimas ir sudėtis

3.1.1. Įsteigiama Sertifikavimo priežiūros valdyba – Šalių Jungtiniam komitetui atskaitingas techninio koordinavimo organas, kuriam kartu vadovauja techniniai atstovai. Ją sudaro kiekvieno techninio atstovo atstovai.

3.1.2. Sertifikavimo priežiūros valdyba nustato savo darbo tvarkos taisykles.

3.1.3. Kad padėtų Sertifikavimo priežiūros valdybai vykdyti savo funkcijas, bendra vadovybė gali kviesti papildomų dalyvių.

3.2. Įgaliojimai

3.2.1. Sertifikavimo priežiūros valdyba reguliariai renkasi, siekdama užtikrinti veiksmingą šio priedo taikymą ir įgyvendinimą. Jos funkcijos, visų pirma, yra šios:

- a) padėti sumažinti Šalių reguliavimo sistemų, standartų ir sertifikavimo procesų skirtumus;
- b) rengti, tvirtinti ir peržiūrėti 4.2 punkte nurodytą techninio įgyvendinimo tvarką;

- c) dalytis informacija esminių su sauga susijusių problemų atžvilgiu ir atitinkamais atvejais rengti toms problemoms spręsti skirtus veiksmų planus;
- d) spręsti kompetentingų institucijų kompetencijai priskirtus techninius klausimus, darančius poveikį šio priedo įgyvendinimui;
- e) prireikus rengti veiksmingas bendradarbiavimo, techninės pagalbos ir keitimosi informacija apie saugą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, sertifikavimo sistemas, kokybės valdymo ir standartizavimo sistemas, priemones;
- f) Šalių Jungtiniam komitetui siūlyti šio priedo pakeitimus;
- g) pagal 5.2.2 punkto nuostatas rengti procedūras, skirtas užtikrinti vienos Susitarimo šalies nuolatinį pasitikėjimą kitos Susitarimo šalies vykdomu atitikties išvadų rengimo tvarka;
- h) analizuoti, kaip įgyvendinamos g punkte nurodytos procedūros, ir imtis su jų įgyvendinimu susijusių veiksmų.

3.2.2. Sertifikavimo priežiūros valdyba apie neišspręstus klausimus praneša Šalių Jungtiniam komitetui ir užtikrina to komiteto priimtų sprendimų, susijusių su šiuo priedu, įgyvendinimą.

4. ĮGYVENDINIMAS

4.1. Kompetentingos institucijos

4.1.1. Už projekto sertifikavimą atsakingos kompetentingos institucijos:

a) Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybei atstovauja Kinijos civilinės aviacijos administracija (KCAA); o

b) Europos Sąjungai atstovauja Europos aviacijos saugos agentūra (EASA).

4.1.2. Už gamybos sertifikavimą atsakingos kompetentingos institucijos:

a) Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybei atstovauja Kinijos civilinės aviacijos administracija (KCAA); o

b) Europos Sąjungai atstovauja Europos aviacijos saugos agentūra (EASA) ir Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingos institucijos.

4.2. Techninio įgyvendinimo tvarka

4.2.1. Sertifikavimo priežiūros valdyba parengia darbo tvarką, kuri vadinama techninio įgyvendinimo tvarka, skirta šio priedo įgyvendinimui palengvinti; visų pirma, ji nustato kompetentingų institucijų sąveikos poreikius ir jų bendrai vykdomą veiklą.

- 4.2.2. Šioje techninio įgyvendinimo tvarkoje bus aptariami Šalių tinkamumo skraidyti ir aplinkosauginio sertifikavimo sistemų skirtumai.
- 4.3. Konfidencialių ir nuosavybės teise priklausančių duomenų bei informacijos mainai ir apsauga
- 4.3.1. Duomenims ir informacijai, kuriais keičiamasi, vykdant šio priedo taikymo sričiai priskirtą veiklą, taikomos šio Susitarimo 10 straipsnio nuostatos.
- 4.3.2. Vykdant patvirtinimo veiklą, turi būti keičiamasi tik tokio pobūdžio ir turinio duomenimis ir informacija, kuri būtina, siekiant įrodyti atitiktį techninio įgyvendinimo tvarkoje nurodytiems taikytiniams techniniams reikalavimams.
- 4.3.3. Visi nesutarimai dėl kompetentingos institucijos ar techninio atstovo prašymo pateikti duomenų ir informacijos turėtų būti sprendžiami, taikant techninio įgyvendinimo tvarkoje apibūdintą laipsniško problemų sprendimo procedūrą. Kiekviena Šalis turi teisę perduoti svarstyti nesutarimą Sertifikavimo priežiūros valdybai.
- 4.4. Projektas
- 4.4.1. Bendrosios nuostatos
- 4.4.1.1. Šis priedas taikomas visiems projekto pažymėjimams ir jų pakeitimams šio priedo 1 punkte nustatyta apimtimi, visų pirma:
- a) tipo pažymėjimams, įskaitant, kai tinkama, tinkamumo naudoti duomenis;

- b) papildomiems tipo pažymėjimams, įskaitant, kai tinkama, tinkamumo naudoti duomenis;
- c) projekto pakeitimų patvirtinimams;
- d) remonto projekto patvirtinimams;
- e) dalių ir prietaisų patvirtinimams.

4.4.1.2. Europos techninio atstovo išduotus riboto galiojimo tipo pažymėjimus ir Kinijos techninio atstovo išduotus ribotosios kategorijos orlaivių tipo pažymėjimus techniniai atstovai svarstys individualia tvarka, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.

4.4.1.3. Šio priedo įgyvendinimo tikslais Šalys susitaria, kad, laikantis šio priedo 5 punkte nustatytų nuolatinės kvalifikacijos reikalavimų:

- a) Europos reguliavimo sistemoje projektavimo organizacijos pajėgumo vykdyti savo įsipareigojimus įrodymai deramai kontroliuojami, taikant projektavimo organizacijų sertifikavimo sistemą;

- b) Kinijos reglamentavimo sistemoje projektavimo organizacijos pajėgumas tikrinamas, taikant projektavimo pajėgumo užtikrinimo sistemą ir tiesioginę kontrolę, atliekamą techninio atstovo. Šia sistema užtikrinamas lygiavertis nepriklausomo atitikties tikrinimo lygis.

4.4.1.4. Atitinkamais atvejais paraiška išduoti projekto pažymėjimą teikiama patvirtinimo institucijai per sertifikavimo instituciją, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.

4.4.2. Patvirtinimo institucijos dalyvavimo mastas

4.4.2.1. Patvirtinimo institucijos dalyvavimo patvirtinimo procedūrose, apibūdintose šio priedo 4.4.5 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje, mastą daugiausia lemia šie veiksniai:

- a) kitos Susitarimo šalies kompetentingos institucijos, atliekančios sertifikavimo institucijos funkcijas, patirtis ir įrašai;
- b) šios patvirtinimo institucijos patirtis, įgyta per ankstesnes patvirtinimo procedūras, kuriose dalyvavo kitos Susitarimo šalies kompetentinga institucija;
- c) tvirtinamo projekto pobūdis, pareiškėjo rezultatai ir patirtis, susijusi su patvirtinimo institucija; ir

- d) reikalaujamos pradinės ir nuolatinės kvalifikacijos vertinimų, apibūdintų 5.2 punkte, rezultatai.

4.4.2.2. Kai tam tikros kategorijos gaminys bus tvirtinamas pirmą kartą, patvirtinimo institucija taikys specialiąsias procedūras ir tikrinimą, visų pirma, sertifikavimo institucijos procedūrų ir metodų atžvilgiu, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje. Jei dar nebaigus pirmojo tam tikros kategorijos gaminių patvirtinimo bus pateikta papildoma paraiška, patvirtinimo institucija kiekvienu konkrečiu atveju spręs, ar taikyti specialiąsias procedūras ir patikras, taip pat nustatys jų mastą.

4.4.2.3. Sertifikavimo priežiūros valdyba, naudodama techninio įgyvendinimo tvarkoje numatytus rodiklius, reguliariai vertins, stebės ir svarstys aukščiau paminėtų principų taikymo veiksmingumą.

4.4.3. Sertifikavimo pagrindas

4.4.3.1. Išduodama tipo pažymėjimą, patvirtinimo institucija remiasi tinkamumo skraidyti (naudoti) standartais, taikomais panašiam jos pačios gaminiui, galiojusiais sertifikavimo institucijos nustatytą sertifikavimo paraiškos faktinio pateikimo dieną; prireikus dar vadovaujamosi techninio įgyvendinimo tvarkoje nustatytomis papildomomis techninėmis sąlygomis.

4.4.3.2. Aplinkos apsaugos reikalavimai, kuriais remtasi, tvirtinant tipo pažymėjimą, yra taikytini reikalavimai, galiojantys patvirtinimo institucijos Susitarimo šalyje patvirtinimo paraiškos pateikimo patvirtinimo institucijai dieną.

4.4.3.3. Patvirtinimo institucija atitinkamais atvejais nurodo:

- a) taikytinų standartų taikymo išimtis;
- b) taikytinų standartų nuokrypius;
- c) kompensacinius veiksnius, kuriais užtikrinamas lygiavertis saugos lygis, kai nesilaikoma taikytinų standartų.

4.4.3.4. Patvirtinimo institucija nurodo visas specialiąsias sąlygas, kurios taikomos arba kurias ketinama taikyti tais atvejais, kai susijusiame tinkamumo skraidyti (naudoti) kodekse nenustatyti derami arba gaminiui pritaikyti saugos standartai, nes:

- a) gaminiui būdingos naujos arba neįprastos projektinės charakteristikos, palyginti su projektavimo veiklos praktika, kuria pagrįstas taikomas tinkamumo skraidyti (naudoti) kodeksas;
- b) numatoma gaminio naudojimo paskirtis yra neįprasta; arba

- c) iš kitų panašių naudojamų arba panašiomis projekcinėmis charakteristikomis pasižyminčių gaminių naudojimo patirties matyti, kad gali atsirasti su sauga susijusių problemų.

4.4.3.5. Nurodydama išimtis, nuokrypius, kompensacinius veiksnius ar specialiąsias sąlygas, patvirtinimo institucija deramai atsižvelgia į sertifikavimo institucijos išimtis, nuokrypius, kompensacinius veiksnius ar specialiąsias sąlygas ir tvirtinamiems gaminiams netaiko griežtesnių reikalavimų nei savo pačios panašioms gaminiams. Patvirtinimo institucija praneša sertifikavimo institucijai apie visas išimtis, nuokrypius ar specialiąsias sąlygas.

4.4.4. Projekto sertifikavimo procesas

4.4.4.1. Sertifikavimo institucija užtikrina, kad patvirtinimo institucija gautų visus techninio įgyvendinimo tvarkoje nurodytus reikiamus duomenis ir informaciją, kad patvirtinimo institucija galėtų susipažinti su civilinės aviacijos gaminių, kuriems taikoma patvirtinimo procedūra, projektais ir pažymėjimais.

4.4.4.2. Patvirtinimo institucija išduoda orlaivio, variklio ar oro sraigto tipo pažymėjimą, jeigu:

- a) savo pažymėjimą išdavė sertifikavimo institucija;
- b) sertifikavimo institucija patvirtinimo institucijai patvirtina, kad gaminys atitinka 4.4.3 punkte nurodytą sertifikavimo pagrindą;

- c) visi per patvirtinimo institucijos atliekamą patvirtinimo procedūrą kilę klausimai išspręsti; ir
- d) pareiškėjas įvykdė techninio įgyvendinimo tvarkoje nustatytus papildomus administracinius reikalavimus.

4.4.4.3. Siekdamas gauti ir išsaugoti patvirtintą projekto pažymėjimą pagal šio priedo nuostatas, pareiškėjas turi turėti visą būtiną informaciją apie sertifikuojamo gaminio projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant patikrinimo įrašus, taip pat užtikrinti visos tos informacijos prieinamumą sertifikavimo institucijai, kad galėtų pateikti informaciją, kuri būtina, siekiant užtikrinti gaminio nuolatinį tinkamumą naudoti ir jo atitiktį taikytiniams aplinkos apsaugos reikalavimams.

4.4.5. Patvirtinimas ir automatinio pripažinimo procedūros

4.4.5.1. Patvirtinimo institucija automatiškai pripažįsta arba patvirtina projekto pažymėjimus, kuriuos išdavė arba rengiasi išduoti sertifikavimo institucija:

- a) pažymėjimų, kuriems turi būti taikoma patvirtinimo procedūra, atveju patvirtinimo institucija, deramu mastu dalyvaudama patvirtinimo procedūroje, kaip nustatyta vadovaujantis 4.4.2 punkte nurodytais principais ir laikantis techninio įgyvendinimo tvarkos, išduoda savo pažymėjimą;

- b) pažymėjimų, kuriems turi būti taikoma automatinio pripažinimo procedūra, atveju patvirtinimo institucija pripažįsta ir priima sertifikavimo institucijos pažymėjimus, neatlikdama techninių tyrimų ar netaikydama patvirtinimo procedūros. Šiuo atveju sertifikavimo institucijos išduotą pažymėjimą patvirtinimo institucija pripažįsta lygiaverčiu savo pačios pažymėjimui, išduotam, laikantis savo teisės aktų ir procedūrų. Patvirtinimo institucija neišduoda savo atitinkamo pažymėjimo.

4.4.5.2. Laikantis 4.4.2 punkto, patvirtinimo procedūra, apibūdinta techninio įgyvendinimo tvarkoje, kiek praktiškai įmanoma yra grindžiama kito techninio atstovo atliktais techniniais vertinimais, bandymais, patikrinimais ir atitikties sertifikavimu.

4.4.5.3. Pažymėjimų pripažinimo ir patvirtinimo sąlygos nurodytos šio priedo 9 punkte (1 priedėlis. Pažymėjimų pripažinimo ir patvirtinimo sąlygos).

4.4.6. Pažymėjimų perdavimas

4.4.6.1. Jeigu projekto pažymėjimo turėtojas savo pažymėjimą perduoda kitam subjektui, už projekto pažymėjimą atsakingas techninis atstovas nedelsdamas apie perdavimą praneša kitam techniniam atstovui ir taiko sutartą pažymėjimų perdavimo procedūrą, kuri apibūdinta techninio įgyvendinimo tvarkoje.

4.4.7. Su projektu susiję eksploataavimo reikalavimai

4.4.7.1. Techniniai atstovai užtikrina, kad, atliekant patvirtinimo procedūrą, prireikus būtų keičiamasi duomenimis ir informacija apie su projektu susijusius eksploataavimo reikalavimus.

4.4.7.2. Techniniams atstovams sutarus, patvirtinimo institucija gali priimti sertifikavimo institucijos atitikties pareiškimą dėl kai kurių su eksploataavimu susijusių reikalavimų.

4.4.8. Eksploataavimo dokumentai ir su tipu susiję duomenys

4.4.8.1. Sertifikavimo institucija patvirtina arba priima kai kuriuos tipo pažymėjimo turėtojo pateiktus su tipu susijusius eksploataavimo dokumentų ir duomenų rinkinius, įskaitant Europos Sąjungos sistemoje naudojamus tinkamumo naudoti duomenis ir Kinijos sistemoje naudojamus orlaivių vertinimo ataskaitas.

4.4.8.2. Patvirtinimo institucija šiuos eksploataavimo dokumentus ir duomenis gali pripažinti automatiškai arba patvirtinti, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.

4.4.9. Lygiagretusis sertifikavimas

4.4.9.1. Jei pareiškėjas ir abu techniniai atstovai tarpusavyje susitaria, atitinkamais atvejais gali būti taikomas techninio įgyvendinimo tvarkoje apibūdintas lygiagretusis sertifikavimas. Abu techniniai atstovai pripažįsta galimą tokios procedūros naudą.

4.5. Gamyba

4.5.1. Kadangi Šalyse taikomos civilinės aviacijos gaminių gamybos sistemos laikomos pakankamai panašiomis, importuojančioji šalis pripažįsta kitos Susitarimo šalies gamybos sertifikavimo ir priežiūros sistemą pagal šio priedo taikymo sritį, laikydamasi nuostatų 4.5.2–4.5.10 punktuose.

4.5.2. Jei techniniai atstovai nesusitaria kitaip, pagal nuostatas 4.5.4 ir 4.5.5 punktuose importuojančiosios šalies techninis atstovas neišduoda gamybos patvirtinimo gamintojui, kurio pagrindinė buveinė yra eksportuojančiojoje šalyje.

4.5.3. 4.5.1 punkto nuostatos taip pat taikomos:

- a) jei projektavimo valstybės įsipareigojimus vykdo trečioji šalis, tačiau su sąlyga, kad eksportuojančiosios šalies kompetentinga institucija kartu su projektavimo valstybės institucija parengė ir įgyvendino procedūras, skirtas projekto pažymėjimo turėtojo ir gamybos pažymėjimo turėtojo sąveikai kontroliuoti;

- b) dalių ir prietaisų gamybai, ją vykdant savarankiškos gamybos pažymėjimo turėtojui, kurio pagrindinė buveinė yra už Šalių teritorijos ribų;
- c) variklių ir oro sraigtų gamybai, kurią individualia tvarka peržiūri techniniai atstovai ir ją vykdo savarankiškos gamybos pažymėjimo turėtojas, kurio pagrindinė buveinė yra už Šalių teritorijos ribų.

4.5.4. Šalys susitaria, kad į gamybos pažymėjimą, kurį eksportuojančiosios šalies kompetentinga institucija išdavė organizacijoms, kurių pagrindinė buveinė yra tos Susitarimo šalies teritorijoje, ir kuris pripažintas pagal 4.5.1 punkto nuostatas, gali būti įrašytos gamybos vietos ir objektai, esantys kitos Susitarimo šalies teritorijoje arba trečiosios šalies teritorijoje, nepriklausomai nuo teisinio tų gamybos vietų ir objektų statuso ir tose vietose gaminamų aviacijos gaminių tipo. Šiuo atveju eksportuojančiosios šalies kompetentinga institucija išlieka atsakinga už tų gamybos vietų ir objektų priežiūrą, o importuojančioji šalis neišduoda tam pačiam gaminiui savo pačios pažymėjimo.

4.5.5. Techninių atstovų susitarimai dėl gamybos veiklos, vykdomos gamybos vietose ir objektuose, kurie šio Susitarimo įsigaliojimo metu yra kitos Šalies teritorijoje, priežiūros neturi būti keičiami, jei tam nepritarė abu techniniai atstovai.

- 4.5.6. Išduodamus savarankiškos gamybos pažymėjimus, kuriuos vienos Susitarimo šalies techninis atstovas išdavė gamybos organizacijoms, esančioms kitos Susitarimo šalies teritorijoje, dar galiojančius šio Susitarimo įsigaliojimo metu, techniniai atstovai peržiūri individualia tvarka. Pasikonsultavus su gamybos pažymėjimų turėtojais, kai kurių gamybos pažymėjimų galiojimas per pagrįstą laikotarpį gali būti nutrauktas.
- 4.5.7. Tais atvejais, kai gamybos pažymėjimo turėtojo veiklą reguliuoja vienos Susitarimo šalies kompetentinga institucija, o projekto pažymėjimo turėtojo veiklą – kitos Susitarimo šalies kompetentinga institucija, techniniai atstovai parengia procedūras, kuriomis apibūdinami kiekvienos Šalies įpareigojimai kontroliuoti projekto pažymėjimo turėtojo ir gamybos pažymėjimo turėtojo sąveiką.
- 4.5.8. Kai, pagal šį priedą eksportuojant civilinės aviacijos gaminius, projekto pažymėjimo turėtojas ir gamybos organizacija yra skirtingi teisės subjektai, projekto pažymėjimo turėtojas kartu su gamybos organizacija imasi tinkamų priemonių, skirtų deramam gamybos ir projektavimo koordinavimui užtikrinti, taip pat tinkamai prisidėti prie civilinės aviacijos gaminio nuolatinio tinkamumo naudoti.
- 4.5.9. Kinijos gamybos pažymėjimų turėtojų, įskaitant Kinijos techninio standarto specifikacijos patvirtinimų turėtojus, kurių gaminius pripažįsta Europos Sąjunga, sąrašas bus skelbiamas ir reguliariai atnaujinamas Europos Sąjungos techninio atstovo oficialiajame leidinyje.

4.5.10. Gaminis, pagamintas, laikantis „tipo pažymėjimu grindžiamos gamybos“ reikalavimų, taikomų Kinijos aviacijos reguliavimo sistemoje, arba laikantis „gamybos, kuriai nebūtinai gamybos organizacijos patvirtinimas“ procedūros, taikomos Europos Sąjungos aviacijos reguliavimo sistemoje, techniniai atstovai svarstys individualia tvarka.

4.6. Eksporto pažymėjimai ir formos

4.6.1. Formos

4.6.1.1. Eksportuojančiosios Šalies formos:

- a) jei eksportuojančioji šalis yra Kinijos Liaudies Respublika: naujiems ir naudotiems orlaiviams – KCAA AAC-157 forma, o kitiems naujiems gaminiais – AAC-038 forma;
- b) jei eksportuojančioji šalis yra Europos Sąjunga: naujiems ir naudotiems orlaiviams – EASA 27 forma, o kitiems naujiems gaminiais – EASA 1 forma.

4.6.2. Nauji orlaiviai

4.6.2.1. Kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, eksportuojančiosios šalies kompetentinga institucija arba, kai tinkama, patvirtinta gamybos organizacija išduoda eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimą (KCAA 157 forma arba EASA 27 forma), liudijanti, kad tokie orlaiviai:

- a) atitinka tipo projektą, kurį importuojančioji šalis patvirtino pagal šį priedą;
- b) yra tinkami saugiai eksploatuoti, taip pat atitinka taikomas importuojančiosios šalies tinkamumo skraidyti direktyvas, apie kurias ta Susitarimo šalis yra pranešusi; ir
- c) atitinka visus importuojančiosios šalies nustatytus papildomus reikalavimus, apie kuriuos ta Susitarimo šalis yra pranešusi.

4.6.2.2. Pagal šio priedo 4.5 punkto nuostatas importuojančioji šalis pripažįsta naujiems orlaiviams eksportuojančiosios šalies išduotus eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimus.

4.6.3. Naudoti orlaiviai

4.6.3.1. Naudotam orlaiviui, kuriam importuojančioji šalis buvo išdavusi projekto pažymėjimą, registravimo valstybės, iš kurios gaminys eksportuotas, kompetentinga institucija išduoda eksporto tinkamumo skraidyti pažymėjimą, liudijantį, kad tas orlaivis:

- a) atitinka tipo projektą, kurį importuojančioji šalis patvirtino pagal šį priedą;
- b) yra tinkamas saugiai eksploatuoti, taip pat atitinka visas taikomas importuojančiosios šalies tinkamumo skraidyti direktyvas, apie kurias ta Susitarimo šalis yra pranešusi;
- c) per visą jo naudojimo laiką buvo eksploatuojamas, taikant patvirtintas procedūras ir metodus, kaip matyti iš orlaivio žurnalo ir techninės priežiūros protokolų; i
- d) atitinka visus importuojančiosios šalies nustatytus papildomus reikalavimus, apie kuriuos ta Susitarimo šalis yra pranešusi.

4.6.3.2. Naudoti orlaiviai gali būti eksportuojami tik tuo atveju, jei tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo / ribotosios kategorijos tipo pažymėjimo turėtojas gali užtikrinti to orlaivio nuolatinį tinkamumą skraidyti.

4.6.3.3. Kiekviena Susitarimo šalis sutinka, gavusi prašymą, padėti kitai Šaliai gauti šių su naudotais orlaiviais, pagamintais pagal jos gamybos priežiūros sistemą, susijusių duomenų ir informacijos:

- a) orlaivio konfigūracija tuo metu, kai jis buvo išgabentas iš gamintojo; ir
- b) vėlesni jos patvirtinto orlaivio pakeitimai ir remontas.

4.6.3.4. Importuojančioji šalis gali paprašyti patikrinimų ir techninės priežiūros protokolų, nurodytų techninio įgyvendinimo tvarkoje.

4.6.3.5. Jei tuomet, kai vertinama eksportui skirtu naudoto orlaivio tinkamumo skraidyti būklė, eksportuojančiosios šalies kompetentinga institucija negali įvykdyti 4.6.3.1 arba 4.6.3.3 punkte nurodytų reikalavimų, ji:

- a) praneša apie tai importuojančiosios šalies kompetentingai institucijai;
- b) su importuojančiosios šalies kompetentinga institucija suderina, kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, pritarimą arba nepritaringumą reikalavimų taikymo išimtims; ir
- c) eksportuodama gaminį dokumentuose nurodo visas išimtis, kurioms buvo pritarta.

4.6.4. Naujas civilinės aviacijos gaminys, išskyrus sukomplektuotus orlaivius

4.6.4.1. Kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, eksportuojančiosios šalies kompetentinga institucija arba, kai tinkama, patvirtinta gamybos organizacija išduoda tinkamumo naudoti patvirtinimo ženį (KCAA AAC-038 forma arba EASA 1 forma), liudijantį, kad naujas civilinės aviacijos gaminys (išskyrus sukomplektuotus orlaivius):

- a) atitinka importuojančiosios šalies patvirtintus projektavimo duomenis;
- b) tinkamas saugiai eksploatuoti; ir
- c) atitinka visus importuojančiosios šalies nustatytus papildomus reikalavimus, apie kuriuos ta Susitarimo šalis yra pranešusi.

4.6.4.2. Pagal šio priedo 4.5 punkto nuostatas importuojančioji šalis pripažįsta eksportuojančiosios šalies išduotą tinkamumo naudoti patvirtinimo ženį.

4.7. Nuolatinis tinkamumas skraidyti

4.7.1. Techniniai atstovai yra pasiryžę imtis priemonių pašalinti su sauga susijusius gaminių, kuriuos jie sertifikuoja, vykdydami sertifikavimo institucijos funkcijas, trūkumus.

- 4.7.2. Gavusi prašymą, vienos Susitarimo šalies kompetentinga institucija padeda kitos Susitarimo šalies kompetentingai institucijai nustatyti, kokiomis priemonėmis užtikrinti civilinės aviacijos gaminių, suprojektuotų arba pagamintų pagal pirmosios Šalies projektavimo ar gamybos sistemą, nuolatinį tinkamumą skraidyti (naudoti).
- 4.7.3. Jei dėl veikimo problemų arba kitų galimų saugos problemų, darančių poveikį gaminiui, kuriam taikomas šis priedas, sertifikavimo institucija pradeda tyrimą, kitos Susitarimo šalies techninis atstovas, gavęs prašymą, padeda atlikti tą tyrimą ir keičiasi susijusia jo reguliuojamų subjektų perduota svarbia informacija apie gedimus, veikimo sutrikimus, defektus ar kitus šiam gaminiui poveikį turinčius įvykius.
- 4.7.4. Pažymėjimo turėtojo įsipareigojimai teikti sertifikavimo institucijai pranešimus ir šiame priede numatytas keitimosi informacija mechanizmas laikomi priemonėmis, kuriomis kiekvienas pažymėjimo turėtojas gali įvykdyti savo įsipareigojimą pranešti patvirtinimo institucijai apie gedimus, veikimo sutrikimus, trūkumus ar kitus įvykius.
- 4.7.5. Su gaminių sauga susijusiems trūkumams šalinti ir saugos informacijai keistis skirti veiksmai, minimi 4.7.1–4.7.4 punktuose, apibūdinami techninio įgyvendinimo tvarkoje.

4.7.6. Vienos Susitarimo šalies techninis atstovas informuoja kitos Susitarimo šalies techninį atstovą apie visą privalomą nuolatinio tinkamumo skraidyti (naudoti) informaciją, susijusią su civilinės aviacijos gaminiais, suprojektuotais arba pagamintais pagal vienos Susitarimo šalies priežiūros sistemą bei priskirtais šio priedo taikymo sričiai.

4.7.7. Apie visus vienos Susitarimo šalies techninio atstovo išduoto pažymėjimo tinkamumo skraidyti (naudoti) statuso pasikeitimus laiku pranešama kitos Susitarimo šalies techniniam atstovui.

5. Kompetentingų institucijų KVALIFIKACIJA

5.1. Kvalifikaciniai išvadų ir pažymėjimų pripažinimo reikalavimai

5.1.1. Kiekviena Susitarimo šalis šio priedo taikymo sričiai priskirtai įvairių rūšių veiklai taiko struktūrizuotą ir veiksmingą sertifikavimo ir priežiūros sistemą, kuri apima:

- a) teisinę ir reguliavimo struktūrą, kuri, visų pirma, garantuoja įgaliojimus reglamentuoti reguliuojamų subjektų veiklą;
- b) organizacinę struktūrą su aiškiai aprašytomis atsakomybės sritimis;
- c) pakankamus išteklius, įskaitant tinkamos kvalifikacijos darbuotojus, turinčius pakankamai žinių, patirties ir baigusius tinkamą mokymą;

- d) politikos priemonėmis ir procedūromis įformintus tinkamus procesus;
- e) dokumentus ir įrašus;
- f) patikrinimų programą, kuria užtikrinama, kad reguliavimo sistema įvairiems priežiūros sistemos komponentams būtų taikoma vienodai.

5.2. Pradinė ir nuolatinė kompetentingų institucijų kvalifikacija

5.2.1. Pradinė kompetentingų institucijų kvalifikacija

- 5.2.1.1. Atsižvelgiant į nuostatas 5.2.1.3 punkte, laikoma, kad dėl pasitikėjimo ugdymo proceso, inicijuoto iki šio Susitarimo pasirašymo, 4.1 punkte nurodytos kompetentingos institucijos tenkina 5.1 punkte nurodytus reikalavimus.
- 5.2.1.2. Visų pirma, remdamosi pradinių tarpusavio vertinimų rezultatais, abi Šalys galėjo padaryti išvadą, kad, pasirašant šį Susitarimą, abiejų Šalių saugos priežiūros sistemos buvo pakankamai suderintos, kad būtų galima sudaryti šį priedą.
- 5.2.1.3. Šalys sutarė, kad, projektavimo ir gamybos srityse pereinamuoju laikotarpiu pagal šį priedą, kompetentingoms institucijoms atliekant pripažinimo ir patvirtinimo procedūras, pasitikėjimo pažymėjimais, patvirtinimais ir atitikties išvadomis lygis skirsis.

- 5.2.1.4. Šalys ir toliau atlieka kartotinius tarpusavio vertinimus, apibūdintus techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 5.2.2. Nuolatinė kompetentingų institucijų kvalifikacija
- 5.2.2.1. Kad išlaikytų savitarpio pasitikėjimą vienas kito sistemomis, techniniai atstovai reguliariai vertina kitos Šalies kompetentingų institucijų atitiktį 5.1 punkte nustatytiems kvalifikaciniais reikalavimams.
- 5.2.2.2. Tokių nuolatinių tarpusavio vertinimų sąlygos nustatomos techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 5.2.2.3. Kompetentingos institucijos sutinka, kad būtų atliekami tokie jų vertinimai, ir užtikrina, kad reguliuojami subjektai suteiktų reikiamą prieigą abiem techniniams atstovams.
- 5.2.2.4. Jeigu vienas techninis atstovas mano, kad kompetentingos institucijos techninė kompetencija nebėra tinkama arba kad kompetentingos institucijos pateiktų išvadų ar išduotų pažymėjimų pripažinimas turėtų būti sustabdytas, techniniai atstovai konsultuojasi, kad nustatytų taisomuosius veiksmus.
- 5.2.2.5. Jeigu abiem Šalims priimtiniomis priemonėmis neatkuriamas pasitikėjimas, techninis atstovas gali perduoti klausimą svarstyti Sertifikavimo priežiūros valdybai.

5.2.2.6. Jeigu klausimas neišsprendžiamas Sertifikavimo priežiūros valdyboje, pagal šio Susitarimo 15 straipsnį ir šio priedo 3.2.2 punktą bet kuri Susitarimo šalis gali perduoti klausimą svarstyti Jungtiniam komitetui.

6. BENDRAVIMAS

6.1. Visi pranešimai, kuriais keičiasi kompetentingos institucijos, įskaitant techninio įgyvendinimo tvarkoje nurodytus dokumentus, teikiami anglų kalba.

6.2. Techniniai atstovai kiekvienu konkrečiu atveju gali susitarti dėl išimčių.

7. TECHNINĖS KONSULTACIJOS

7.1. Pagal šio Susitarimo 15 straipsnį techniniai atstovai, konsultuodamiesi tarpusavyje, sprendžia su šio priedo įgyvendinimu susijusius klausimus.

7.2. Prieš perduodami klausimą svarstyti Jungtiniam komitetui, techniniai atstovai kiek galėdami stengiasi klausimus išspręsti žemiausiu techniniu lygmeniu, taikydami techninio įgyvendinimo tvarkoje numatytą procedūrą.

8. SERTIFIKAVIMO VEIKLOS RĖMIMAS

- 8.1. Gavusios prašymą, abipusio sutarimo pagrindu ir jei turi išteklių, kompetentingos institucijos, vykdydamos sertifikavimo ir nuolatinio tinkamumo skraidyti (naudoti) priežiūros veiklą, susijusią su projekto, gamybos ir aplinkosauginiu sertifikavimu, gali teikti viena kitai techninę pagalbą, duomenis ir informaciją. Tokios pagalbos teikimas apibūdinamas techninio įgyvendinimo tvarkoje.
- 8.2. Pagalba, kurios prašoma ir kuri teikiama pagal 8.1 punktą, nedaro poveikio šiame priede nustatytoms kitoms keitimosi duomenimis ir informacija pareigoms.
- 8.3. Kaip apibūdinta techninio įgyvendinimo tvarkoje, pagalba gali, be kita ko, apimti:
- a) atitikties nustatymą;
 - b) stebėseną ir priežiūrą.
- 8.4. Pagalbos taip pat gali būti prašoma dėl importuojamų naudotų orlaivių, kurie prieš tai buvo eksportuoti iš kurios nors Susitarimo šalies. Kiekvienos Susitarimo šalies kompetentinga institucija gali padėti kitos Susitarimo šalies kompetentingai institucijai gauti informacijos apie eksportuojamo orlaivio konfigūraciją.

9. 1 PRIEDĖLIS. PAŽYMĖJIMŲ PRIPAŽINIMO IR PATVIRTINIMO SĄLYGOS

9.1. Pažymėjimai, išduoti pagal Europos Sąjungos reguliavimo sistemą

Pažymėjimas	Pripažinimas	Pastaba
Europos Sąjungos kompetentingos institucijos išduotas tipo pažymėjimas	Patvirtinimas	Patvirtinimas, vadovaujantis priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais; kaip nurodyta techninio įgyvendinimo tvarkoje, kai kurie duomenys bus priimami automatiškai; tai, be kita ko apima: a) orlaivio naudojimo vadovą; b) variklio įmontavimo vadovą (variklio tipo pažymėjimui); c) tinkamumo skraidyti (naudoti) apribojimo reikalavimus (įskaitant nurodymus dėl tinkamumo skraidyti (naudoti) apribojimų ir techninei priežiūrai taikomus sertifikavimo reikalavimus); d) konstrukcijos remonto žinyną; e) elektros laidų jungimo sistemų nuolatinio tinkamumo naudoti nurodymus; f) masės balanso žinyną.

Pažymėjimas	Pripažinimas	Pastaba
ES kompetentingos institucijos išduotas papildomas tipo pažymėjimas; ES kompetentingos institucijos patvirtinti svarbūs esminiai pakeitimai	Patvirtinimas	Svarbus papildomas tipo pažymėjimas, svarbus esminis pakeitimas. Patvirtinimas, vadovaujantis šio priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais. Kai kurie svarbūs papildomi tipo pažymėjimai arba svarbūs esminiai pakeitimai, išsamiai apibūdinti techninio įgyvendinimo tvarkoje, bus tvirtinami, taikant supaprastintą patvirtinimo procedūrą, pagal kurią tik susipažįstama su technine informacija, o, įrodant atitiktį reikalavimams, patvirtinimo institucija nedalyvauja. Nesvarbus papildomas tipo pažymėjimas. Patvirtinimas administracine tvarka, išsamiai išdėstyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
Nesvarbūs esminiai pakeitimai ir esminis remontas	Automatinis pripažinimas	
ES kompetentingos institucijos išduotas techninio standarto specifikacijos patvirtinimas	Patvirtinimas	Patvirtinimas administracine tvarka, išsamiai išdėstyta techninio įgyvendinimo tvarkoje.
ES kompetentingos institucijos arba pagal ES teisę patvirtintos organizacijos patvirtinti neesminiai pakeitimai ir remontas	Automatinis pripažinimas	

9.2. Pažymėjimai, išduoti pagal Kinijos reguliavimo sistemą

Pažymėjimas	Pripažinimas	Pastaba
Kinijos techninio atstovo išduotas tipo pažymėjimas	Patvirtinimas	Patvirtinimo procedūra, vadovaujantis priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais.
Kinijos techninio atstovo išduotas papildomas tipo pažymėjimas Kinijos kompetentingos institucijos patvirtinti esminiai pakeitimai ir remontas	Patvirtinimas	Patvirtinimo procedūra, vadovaujantis priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais.
Kinijos kompetentingos institucijos išduotas techninio standarto specifikacijos patvirtinimas	Patvirtinimas	Patvirtinimo procedūra, vadovaujantis priedo 4.4.2 punkte ir techninio įgyvendinimo tvarkoje aprašytais dalyvavimo masto principais. Kai kurie techninio standarto specifikacijos patvirtinimai, išsamiai apibūdinti techninio įgyvendinimo tvarkoje, bus tvirtinami, taikant supaprastintą patvirtinimo procedūrą, pagal kurią tik susipažįstama su technine informacija, o, įrodant atitiktį reikalavimams, patvirtinimo institucija nedalyvauja.
Kinijos kompetentingos institucijos patvirtinti neesminiai pakeitimai ir remontas	Automatinis pripažinimas	

9.3. Įgyvendinimo nuostatos

- 9.3.1. Taikant aukščiau pateiktose lentelėse nurodytą administracinę tvarką, techninis tyrimas neatliekamas: gavusi visą paraiškos dokumentų rinkinį, išsamiai apibūdintą techninio įgyvendinimo tvarkoje, patvirtinimo institucija patvirtintą pažymėjimą išduoda per ne daugiau kaip tris–penkias savaites (priklausomai nuo gaminio sudėtingumo).
- 9.3.2. Klasifikaciją pagal apibūdinimus „neesminis / esminis“ ir „svarbus / nesvarbus“ nustato sertifikavimo institucija, vadovaudamasi šiame priede nustatytais kriterijais ir apibrėžtimis, ir jie aiškinami pagal sertifikavimo institucijos taikomas taisykles ir procedūras.
- 9.3.3. Nustatydama, ar konkretus papildomas tipo pažymėjimas ar esminis pakeitimas yra svarbus, ar nesvarbus, sertifikavimo institucija apsveria pakeitimą, atsižvelgdama į visus ankstesnius susijusius projekto pakeitimus ir visas susijusias taikytinų sertifikavimo specifikacijų, įtrauktų į gaminio tipo sertifikatą, peržiūras. Vieną iš toliau nurodytų kriterijų atitinkantys pakeitimai savaime laikomi svarbiais:
- a) neišlaikoma bendroji konfigūracija arba konstrukcijos principai;
 - b) nebegalioja prielaidos, taikytos sertifikuojant gaminį, kuris dabar turi būti keičiamas.